

Sprawozdanie

komisji administracyjnej o przedłożeniu rządowem, dotyczącem ustawy dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, oznaczającej kompetencyą władz, odnośnie do ustawy z dnia 6. lutego 1869. r., dz. pr. P. nr. 18., orzec mających, czy przez zamianę gruntów ulepszony się stan gospodarstwa.

Wysoki Sejmie!

Komisja administracyjna po rozpoznaniu przedłożenia rządowego zgodziła się w ogólności na projekt rządowy; wszelako brzmienie tego projektu uległo zupełnej co do języka przeróbce; było bowiem dosłownem z niemieckiego tłumaczeniem, tak niepoprawnem i z duchem języka polskiego nie zgodnem, że dopiero na tle pierwopisu niemieckiego komisja doszła do zrozumienia myśli przedłożenia rządowego.

Tak przerobiony projekt ustawy rządowej, komisja przedkłada obok Wysokiej Izbie Sejmowej z następującymi uwagami do uchwały — szczegółowo zaś podnosi, że — trzymając się myśli projektu rządowego, jedynie w artykule III. znacznieszą uczyniła poprawkę, mianowicie zastrzegła, że nie tylko w razie potrzeby dla wyjaśnienia sprawy, ale w każdym razie biegli w obecności stron do dania opinii o zamianie gruntów wezwani być mają.

W bliskim związku z powyższym przedmiotem o zamianie gruntów zostają dwie petycje, mianowicie Wydziałów powiatowych w Bohorodczanach i Łańcucie (do l. 318. i 383. Dz. S.) o rychłe przeprowadzenie ogólnej i obowiązkowej komasacyi gruntów gospodarskich.

Gdy pożyteczność komasacyi gruntów i wpływ jej na wydatność i ulepszenie gospodarstw wiejskich żadnej wątpliwości nie ulega; gdy nadto w niektórych kraju okolicach z praktycznym skutkiem i prawdziwym powodzeniem — jak w ziemi rzeszowskiej i innych już skutkiem prywatnych zabiegów i usiłowań pomyślnie przeprowadzoną bywała, li o to chodzi: iżby ogólna i obowiązkowa komasacya gruntów wedle doświadczeń w innych krajach nabytych i z odpowiednem do naszego kraju zastosowaniem prawidłowo ujętą i ustawą krajową uporządkowaną została, komisja administracyjna więc wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: przekazuje się niniejsze petycje Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby na najbliższą sesję sejmową wygotował projekt ustawy o przeprowadzeniu ogólnej i obowiązkowej komasacyi gruntów gospodarskich w kraju.

Lwów, dnia 12. listopada 1869.

Przewodniczący:
H. Wodzicki,

Sprawozdawca:
Dr. Weigel.

U S T A W A

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,

oznaczająca właściwość (kompetencyą) władz — odnośnie do ustawy z dnia 6. lutego, 1869. (dz. Pr. P. n. 18). orzekać mających: czy przez zamianę gruntów ulepsy się stan gospodarstwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Moich Królestw Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Ocenienie i rozstrzygnięcie kwestyi, czy zamiana gruntów gospodarskich, do uprawy rolniczej przeznaczonych — w myśl §-fu 9. ustawy z dnia 9. lutego 1869. r. dz. pr. P. n. 18 — wpłynie na ulepszenie posiadłości gospodarskich, należy do kompetencyi zwierzchności politycznej tego powiatu, w obrębie którego posiadłość gospodarza, ulepszoną być mająca jest położona. (§. 10. powołanej zwyczaj ustawy rządowej.)

W obrębie zaś gmin, własny swój statut posiadających, rozstrzyga o tem zwierzchność gminna.

Gdyby części składowe posiadłości, w dwóch lub w kilku powiatach politycznych leżały, władzę właściwą, o której zwyczaj mowa, sprawuje zwierzchność polityczna tego powiatu, gdzie jest obejście gospodarskie, a w braku jego, gdzie główna część składowa posiadłości leży.

Art. II.

Rozstrzygnięcia powyższego żądać może każda ze stron, o zamianę się układających.

W podaniu należy dokładnie oznaczyć przedmiot zamierzonej zamiany, z załączeniem lub przytoczeniem dowodów, ulepszenie gospodarstwa wykazać mających.

Gdyby ze względu na położenie posiadłości, zamianie ulepszających, okazało się: że w tym przedmiocie dwie lub kilka władz politycznych powiatowych rozstrzygać mają, natenczas wolno jest wnieść podanie albo do każdej z osobna, albo — wedle wyboru — tylko do jednej z nich. W tym ostatnim razie władza, do której podanie wniesiono, winna jest swoje orzeczenie wraz z wszystkimi aktami sprawy przesłać współkompetentnej władzy do dalszego urzędowego postąpienia.

Art. III.

Władza polityczna okoliczności i fakta na ocenienie sprawy i na orzeczenie stanowczo wpływające zbada z urzędu i zasięgnie w każdym razie opinii biegłych w gospodarstwie, w obecności stron. Przed wydaniem orzeczenia ma ona akta całego rokowania udzielić wydziałowi powiatowemu do opinii, wyjąwszy: gdyby posiadłość ta leżała w gminie wyłączonej ze związku powiatowego.

Art. IV.

Rekurs do Namiestnictwa w przeciągu dni 14 wnieść się mający służy tylko stronom, o zmianę się układającym; Namiestnictwo zaś wyda orzeczenie swoje za porozumieniem się z Wydziałem krajowym.

Jeśli porozumienie się między Namiestnictwem a Wydziałem krajowym do skutku nie przyjdzie, recurs odmownie załatwionym będzie.

Art. V.

Gdyby zaś w powyższym przypadku Wydział krajowy uznał, iż są widoki ulepszenia gospodarstwa, okoliczność ta winna być przytoczoną obok powodów decyzji odmownej i w tym tylko razie wolno jest przeciw decyzji drugiej instancji odnieść się do Ministerstwa rolnictwa w przeciągu 4 tygodni.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy polecam Ministrom spraw wewnętrznych i rolnictwa.

Z drukarni Instytutu Stauropigiańskiego, 1869.

pod zarządem: St. Huczkowskięgo.